

קורס ACI מספר 5: כיצד עובדת קארמה?

על פי שיעוריו של גשה מייקל רואק'

עריכה תרגום והגשה על-ידי

לאמה דבורה-הלה

סתיו 2003

שיעור 8, חלק ב'

(מנדלה)

שלב שמבטיח שלא נאבד יותר את חסדנו

אדם מגיע לשלב בדרך הרוחנית, שההבנה שלו של ריקות היא עוד לא ישירה, היא אינטלקטואלית, אבל היא כבר כל כך עמוקה, שהוא כבר לא יפתח *lokta*. ולכן הוא לא יכול כבר לגדוע את מקור החסד. ואומרים על אדם כזה שהוא כבר די בטוח להגיע להארה. ופה יש דיון, וזה נושא מאוד חשוב שנדבר עליו בעתיד, בהרחבה. אז עכשיו רק בקיצור נמריץ.

חמש הדרכים.

אנחנו הזכרנו, בקורסים אחרים,¹ את חמש אבני הדרך שכל אדם עובר בדרך הרוחנית שלו, בדרך שלו להארה, וזה אמור לגבי כל אדם. כל אחד מאיתנו, בין אם הוא כרגע לומד דהרמה, או שהוא עדיין רחוק מדהרמה. במהלך הקריירה הרוחנית שלו, שיכולה להימשך הרבה גלגולים, יעבור את חמש אבני הדרך האלה, ואלה נקראות **חמש הדרכים**.

אנחנו פה משתמשים במילה "דרך". "דרך" בבודהיזם מתכוונים גם להישג רוחני. אז חמש הדרכים בהתפתחות הרוחנית של כל אדם:

- זה **דרך הצבירה**, זאת הדרך הראשונה.
- הדרך השניה היא **דרך ההכנה**.
- הדרך השלישית היא **דרך הראייה**.
- הדרך הרביעית היא **דרך התרגול**.
- והדרך החמישית - היא נקראת **דרך חמישית**, היא כבר לא דרך - זה הדרך שבה אין יותר למידה, **תום הלמידה**.

אז יש חמש דרכים שכל אחד מאתנו צריך לעבור במלואן לפני שהוא מגיע להארה.

ורק לתת קצת אינדיקציה, אולי מישהו זוכר?

1. **מתי עולים על דרך הצבירה**, שזו הדרך הראשונה. מתי בכלל מתחיל התהליך? מישהו זוכר?

מהקהל: כשעושים renunciation.

המורה: כן, נכון מאוד.

כשמפתחים את התפנית לכיוון הרוח, את ה renunciation. כשזה מתפתח במלואו, אז השלמנו את הדרך של הצבירה.

2. **מתי משלימים את הדרך של ההכנה?** מה מציין את ההשלמה של דרך ההכנה?

מהקהל: realization of emptiness.

המורה: intellectual realization of emptiness, הבנה אינטלקטואלית מלאה של ריקות.

¹ דיון כזה מופיע, למשל, בסדנה על **סוטרת הלב**, באתר זה.

3. אחר כך הדרך השלישית, דרך הראיה, זאת הבנה ישירה של ריקות. התנסות ישירה בריקות והדרך השלישית הזו, דרך הראיה, היא קצרה מאוד, כל כולה בערך יממה. אנחנו עובדים עידינים על גבי עידינים להגיע לדרך השלישית, וכל כולה היא יממה.
4. ואחר כך יש עוד הדרך של התרגול יכולה להסתיים בחיים האלה, ויכולה לקחת עוד כמה גלגולים, אבל בודדים, לא הרבה. בדרך כלל לא יותר משבע. ובה מתרגלים מה שראינו בדרך הראיה, ואז מגיעים להארה.
5. הדרך החמישית היא כבר בעצם הארה.

שלב הפסגה

השלב השני, שלב ההכנה. בשלב ההכנה אנחנו מפתחים הבנה אינטלקטואלית של ריקות. הולכת ומתעמקת ההבנה של ריקות - דרך לימוד, דרך הרהור, דרך קריאה, דרך חשיבה, וגם דרך מדיטציה, השלב הזה של ההכנה, יש לו תתי שלבים, ואחד מהם שהוא השני מהסוף, נקרא שלב הפסגה, למרות שיש אחד מעליו. אבל הוא נקרא פסגה בכל זאת.

אדם שמגיע לשלב הזה, ההכנה שלו של ריקות היא עוד לא ישירה, אבל היא כבר כל כך עמוקה, שהוא כבר לא יפתח lokta. ולכן הוא לא יכול כבר לגדוע את מקור החסד. ואומרים על אדם כזה שהוא כבר די בטוח להגיע להארה. אז בהקשר הזה הזכרתי את חמשת הדרכים.

גם אם ניזוק שורש החסד, ניתן לשקמו

ודיברנו על גדיעה של שורשו של החסד. אז עכשיו השאלה היא:

האם אפשר לתקן את המעוות, האם אפשר לחבר בחזרה?

באבהידהרמה קושה משתמשים במילים של "לחתוך", "לגדוע", "לכרות" את מקור החסד. במהינה לא מדברים על גדיעה כל כך כמו שמדברים על נזק. הם לא אומרים ש"נגדע מקור החסד", הם אומרים שהוא ניזוק מאוד.

ה lokta למשל, או הכעס כלפי בודהיסטווה, יכולים לגרום לנזק רב למכלול הזה של חסד שצברנו עד הלום. במהינה הם אומרים שזה לא שהזרעים האלה של חסד שנצברו בעבר עכשיו לא יבשילו לעולם או שהם יבשילו במידה פחותה יותר. זה לא כך. המובן שבו הם ניזוקים - עכשיו אנחנו עוברים למהינה, יצאנו רגע מהאבהידהרמה קושה - במהינה הם אומרים שהיכולת שלהם להשיג תוצאות נפגמה בצורה קשה.

זאת אומרת, כשאנחנו מדברים על מה שה lokta עושה, על פי המהינה, זה שהיא פוגעת, מזיקה בצורה קשה ליכולת של הזרעים הקארמיים הטובים האלה מחיים קודמים לשאת פרי טוב. באבהידהרמה קושה אומרים שהם נמחקו. יחד עם זה, למרות שהם אומרים שהם נמחקו, הם אומרים שיש דרך להחזיר אותם.

ודרך אגב, אם נחזור רגע למהינה, כמו שאנחנו יכולים לפגום בכוחו של זרע טוב לשאת פרי, אנחנו גם יכולים לפגוע בכוחו של זרע רע לתת פרי, גם הדרך הזאת קיימת. המהינה טוענת ששני הדברים נכונים:

- אפשר לגרום לפגיעה בזרע רע.
- ואפשר לגרום לפגיעה בזרע טוב.

הפגיעה בזרעים הרעים היא דרך טיהור.

מהקהל: סליחה, זה באבהידהרמה קושה, ובהינינה שאי אפשר לתקן והכריתה היא סופית, ובמהינה זו הגישה שאפשר לתקן?

המורה: לא, לא, לא. זה קצת מבלבל, אז אני אחזור על זה שוב. זה אפילו לא נכון להגיד הינינה. צריך להגיד אבהידהרמה, כי לא כל ההינינה מאמינה באותו דבר.

באבהידהרמה קושה הם מדברים על גדיעה. במהיאנה מדברים על נזק, אבל לא גדיעה. עכשיו כשמדברים על תיקון - אנחנו חזרנו לאבהידהרמה קושה - אז למרות שהם דיברו על לגדוע ולהתוך ולמחוק לחלוטין וכך הלאה, בכל זאת הם אומרים יש דרכים אחר כך להחזיר את זה; לחבר בחזרה את שנקטע.

מהקהל: אז מה ההבדל בעצם?

המורה: ההבדל יותר באיך התהליך קורה. כשנדבר על טיהור אז ניכנס לזה קצת יותר.

מהקהל: אוקי. תודה.

שתי דרכים לשקם את שורש החסד שנגדע

אז עכשיו,

שתי דרכים שמונה אבהידהרמה קושה שדרכן אנחנו יכולים לתקן את המעוות:

נאמר שאדם פיתח Lokta - ובאבהידהרמה קושה lokta זה הגורם היחיד שמוזכר כגורם שקוטע חסד - נאמר שאדם פיתח lokta חזקה, אמונה חזקה בהכחשה של חוקי הקארמה. אז עכשיו דרכים לתקן, לפי האבהידהרמה קושה.

1. הדרך הראשונה, תחזרו אחרי:

ཐེ་ཇོམ་

te-tsom

מה זה *te-tsom*?

מהקהל: ספק, אומרים בגבעת אלה.

המורה: יפה מאוד. *te-tsom* פירושו ספק.

על איזה ספק מדובר?

נאמר אדם שהיה צעיר ובריא וחזק, והאינטלקט פעל טוב, והוא הגיע למסקנה שאין שום קשר בין המעשים שהוא עושה והתוצאות שהוא חווה, אין חוקי קארמה, אפשר לעשות מה שרוצים, והתוצאות לא קשורות. אפשר לרמות, ואין לזה השלכות על מצב חשבון הבנק שלי.

יותר מאוחר עוברות שנים והאדם מזדקן קצת, ואולי חשבון הבנק פוחד קצת, ואולי הגוף מתחיל לכאוב קצת, ואולי הכיף של החיים הולך קצת, ואדם כבר לא נמשך כל כך לתענוגות העולם הזה, פשוט כי כבר אין לו יכולת ליהנות מהעולם הזה כל כך, ואולי הוא כבר גם סובל בשל מכאובים או מחלות שונות, ומתחיל להתגנב הספק.

והוא אומר: "אולי, אולי בכל זאת יש איזה חוקי קארמה, יש קשר בין מה שעשיתי לבין מה שאני חווה עכשיו." מתחיל להתגנב הספק ב *lokta*. לפי האבהידהרמה קושה, אם הספק הזה חזק מספיק, הוא יכול לעשות את הקישור מחדש עם מקור החסד שלו. אז זה הגורם הראשון. זאת אומרת הספק ב *lokta*, אם הוא מתעורר ואם הוא חזק מספיק, זה מספיק כדי לתקן את הנזק, באופן חלקי.

2. הגורם השני מתקן את הנזק לגמרי. תחזרו אחרי:

འདེམ་པ་

Nge pa

Nge pa פירושו ודאות, זיהוי נכון, ו- ודאי. זיהוי שיש בו מה שאנחנו קוראים תפיסה נכונה, או מה שאנחנו קוראים ².tsema.

אדם, אחרי שהיתה לו lokta ואחרי שעבר את השלב של הספק, מגיע לזיהוי נכון ואומר: "נכון, יש טוב ורע, יש קשר בין סיבה ומסובב, בין מה שאני עושה ובין התוצאות שאני חווה." הודאות הזאת מתזירה לגמרי את שורש החסד.

יש נושאים אחרים שמכוסים ב reading תקראו שם, אני לא אעבור עליהם עכשיו.

- הם עושים שם הבחנה בין lokta חזקה יותר ל lokta חזקה פחות.
- הם נכנסים לשאלה מתי נחוה את התוצאות של גדיעת החסד? נאמר שאדם פיתח lokta, מתי הוא יחוה את התוצאות של ה lokta הזאת? את הכריתה הזאת של חסד? אז נכנסים שמה למועד [של התוצאה], ואת זה תקראו.

האם יש עוד שאלות?

קארמה משליכה וקארמה משלימה

סיווג נוסף של קארמה - כאמור באבהידהרמה קושה יש הרבה סיווגים שאנחנו לא נמנה אותם בקורס הזה - והסיווג הזה מדבר על קארמה שמשליכה לעומת קארמה שמשלימה -

1. קארמה שמשליכה

འཇིགས་ཀྱི་ལུས་

penje kyi le

למה הכוונה? זו הקארמה שמשליכה אותנו לחיים הבאים שלנו. מבין ששת צורות של קיום בסמסרה, הקארמה הזאת בוחרת עבורנו באיזה צורת קיום נחיה בגלגול הבא.

לפי האבהידהרמה קושה - יש קארמה אחת בחיים האלה שהיא הקארמה הכי חזקה, והיא זו שתשלח אותנו לצורת הקיום הבאה שלנו. גישה זאת לא מקובלת באסכולות היותר גבוהות, אבל ככה זה מתואר באבהידהרמה קושה.

[על-פי] האסכולות היותר גבוהות - בכלל כל ההרגלים שלנו והמעשים שלנו במהלך כל חיינו ביחד קובעים מה תהיה הקארמה המשליכה.

באבהידהרמה קושה במפורש הם אומרים שזה יהיה מעשה אחד גדול וחשוב וחזק, והוא זה שישלח אותנו לגלגול הבא. במהיינה מדברים על החשיבות המכרעת של רגע המוות. [ב]מהיינה יש דגש על מה קורה ברגע המוות, ואיך זה משפיע לאן נגיע.

2. הסוג השני של קארמה:

ཇོན་ཀྱི་ལུས་

dzokje kyi le

זו קארמה שמסיימת, או משלימה.

אז אם הקארמה המשליכה זורקת אותנו לצורת הקיום הבאה שתהיה לנו, הקארמה המשלימה משלימה את הפרטים.

והאבהידהרמה קושה מביאים את הדוגמה של צייר אמן, שיש לו הרבה תלמידים שמתלמדים אצלו. אז הם משווים את הקארמה המשליכה למה שעושה הצייר האמן שהוא בא והוא עושה סקיצה של התמונה.

² לימוד מפורט על תפיסה נכונה (pramana, tsema) ותפיסה שגויה, על פי אסכולת הסוטרסטים, מופיע בקורס 4 באתר זה.

ואחר-כך הקארמה המשלימה זה כאילו התלמידים המתלמדים שהם ממלאים את הפרטים בתמונה, את הצבעים השונים ואת הפרטים השונים.
אז הם אומרים באבהידהרמה קושה ש

**הקארמה המשליכה זה מעשה אחד חשוב שעשינו בחיים האלה שיקבע את צורת הקיום הבאה שלנו.
לעומת זה, מכלול כל המעשים וההרגלים שפיתחנו והחסד שצברנו או העוולות שצברנו בחיים האלה, יקבעו את הפרטים של אותו קיום.**

ומה שמבדיל בין קארמה משליכה לקארמה משלימה, לפי האבהידהרמה קושה, זה העוצמה של הקארמה. כאמור הגישה הזאת של מעשה אחד לא מקובלת על האסכולות היותר גבוהות, והן טוענות שמכלול המעשים שלנו בחיים האלה ובחיים קודמים, כולו ישפיע על הגלגול הבא שיהיה לנו.

רגע המוות

עכשיו יש עניין של החשיבות שמייחסים במהינה לרגע של המוות. ואסכולות שלמות בבודהיזם הטיבטי בפרט, מאוד מתרכזות ברגע המוות. יש זרמים שמלמדים את ספר המתים הטיבטי ומדגישים את הלימוד שלו, ואני לא יודעת את זה מכלי ראשון, כי בעצמי לא עברתי את הדרך הזו. אבל בדרכים האלה, למשל הם נותנים דוגמה: אם ברגע המוות מישוהו יקריא לך את ספר המתים הטיבטי, אם למדת אותו קודם, זה יכול להנחות אותך לגלגול מוצלח בעתיד לאחר המוות.

המסורת שבה אני לומדת, ושממנה באו המורים שלי, טוענת, למשל, שספר המתים הטיבטי הוא לא לגמרי נכון. במסורת הזאת ישנם טקסטים שהם דומים במקצת לספר המתים הטיבטי שהם כן נכונים, אבל לא נוטים ללמד אותם בלימודים פתוחים.

והסיבה היא שמלמדים שרגעי המוות הם רגעים מאוד קשים, הם הרגעים הכי קשים בחיים שלנו. יש כאב רב שמלווה את המוות, גם אלו שמתים מה שנקרא 'מות נשיקה'. יש כאב שהוא ספציפי למוות שקורה אחרי שאנחנו כבר מופיעים כמתים לעולם הרפואה למשל. וגם יש בלבול חושים עצום, המוח מפסיק לתפקד, יש מערכת שלמה של הזיות שמופיעה, והסיכוי באותו רגע לחשוב וליצור מחשבה ברורה שתביא אותנו לגלגול מוצלח הוא אפס אם לא תרגלנו מאוד חזק במהלך החיים. זאת אומרת, אם לא ממש עשינו תרגול רציני - הסיכוי הוא אפס.

ולכן הם לא מתרכזים בדברים כמו למשל ספר המתים, כי הם אומרים שאין בזה תועלת. ברגעים הקשים באמת לא נוכל להפיק בזה תועלת. והדרך היחידה זה לצבור את הקארמות כרגע, לפעול כרגע, ללמוד כרגע, וליצור הרגלים עמוקים מספיק בתודעה שלנו, כדי שברגעי המוות אומנם נוכל להשתמש במה שלמדנו. זה דורש אימון מאד מעמיק.

וחשוב לדעת ש**רגע המוות** יש לו שני אספקטים:

1. האספקט האחד דיברנו, שהוא **רגע קשה ביותר**. הוא קשה ביותר מבחינת מה שקורה לנו בגוף ומה שקורה לנו במוח, ובמיינד, וכך הלאה.

2. מצד שני, הוא גם **רגע של הזדמנות יוצאת דופן**, זה רגע שבו נפתחים ערוצים שכרגיל הם סגורים לגמרי, במהלך חיינו. וזה רגע שאומנם אפשר לראות בו ריקות ישירות, ואומנם אפשר להגיע בו להארה, בתנאי שתרגלנו בצורה מאוד רצינית במהלך חיינו. אחרת אין לזה שום סיכוי.

אז הרגע הזה הוא חשוב. ובטנטרה בכלל אנחנו מתרגלים הרבה מאוד על מנת לנצל את הרגע את הזה. ואני מאוד מקווה שכולכם תגיעו ותצטרפו אלי ללימוד הזה.

אבל, כאמור, בלי אימון מספיק, רק מזה שקראנו משהו, לא תהיה לנו שליטה על הרגע הזה. מה שקובע אז זה הקארמות שצברנו, שזה בכל מקרה נכון. אבל אז [כשהתאמנו מספיק] יש לנו יותר שליטה על מה קורה ברגע האחרון. אחרת המכלול הזה של הרגלים שרכשנו, וכל המכלול של קארמות שצברנו הוא זה שיכריע עבורנו ברגעי המוות לאן נלך בכיוון הבא.

מהקהל: דבורה? לפי האבהידהרמה קושה, מהו המעשה הקארמתי החשוב?

המורה: כן, אז ניסים שאל מהו המעשה הקארמתי החשוב?

אתה בטח מתכוון, מהו אותו מעשה, על פי האבהידהרמה קושה, שישליך אותי או ישלח אותי לגלגול הבא שלי? לפי האבהידהרמה קושה זהו אותו מעשה שיש בו העוצמה הכי גדולה. אתם זוכרים דיברנו בשיעורים הקודמים על הדרך הקארמית ועל כל השלבים שמשלימים את הקארמה, שעושים אותה לשלמה. שזה כלל למשל:

- זיהוי נכון
- מחשבה שמלווה
- ביצוע המעשה
- לקחת בעלות על המעשה
- והרגשות שמלווים את המעשה
- האובייקט של המעשה

וכך הלאה, כל הפרטים שעושים את זה שלם.

ככל שזה מלווה בכוונה עמוקה יותר, ברגש עמוק יותר, והשלמנו את כל הפרטים - הקארמה הזאת מלאה יותר, לפי האבהידהרמה קושה. והאחת שהיא החזקה ביותר, היא זו שתשלח אותנו לגלגול הבא.

כאמור, באסכולות הגבוהות יותר, לא מקבלים את זה שזה רק מעשה אחד שיקבע, הם אומרים שהמכלול של כל מה שעשינו בחיים, ההרגלים הכי חזקים, איפה שיש את הרגשות הכי חזקים, האנרגיות הכי חזקות, המוטיבציות הכי חזקות, ואלו שעושים אותם שוב ושוב. אם אתם זוכרים, אחד הגורמים שמחזק קארמה זה מעשה שעושים אותו שוב ושוב - זה אחד הגורמים החשובים, בנוסף לאובייקט ולמוטיבציה. אז ככל שיש יותר גורמים כאלה שמצטרפים והופכים את הקארמות ליותר חזקות, יש הצטברות כזאת שקובעת את הגלגול הבא.

מהקהל: יש לי שאלה עוד בקשר למעשה האחד הזה.

המורה: כן, שכאמור אנחנו מכחישים את זה באסכולות הגבוהות יותר, כן.

מהקהל: יש סיפור של י.ל. פרץ נדמה לי שהוא נקרא "השריקה". על איזה שהוא נער שלא היה משכיל, ולא למד תורה, וגם לא ידע להתפלל, ושרק בבית הכנסת וכל הקהל חשב שזה חילול יום כיפור, וכל הקהל חשב שזה חילול הקודש מאין כמוהו. אבל, בעצם יצאה בת קול או איזה שהיא דרך מיסטית אחרת שהבהירה שכל אחד והכניסה שלו לשערי שמים.

ובעצם אני שואלת אם יש משהו מקביל לזה. כלומר, שלאוו דווקא מתוך הדרך של המדיטציה והלימוד, אלא מתוך איזה שהוא לב, לא יודעת איך לקרוא לזה, לב טהור, לב פתוח, לב נקי, יוצאים מעשים והתנהגויות שבעצם מולידים קארמות כל כך טובות שיכולות להוביל להארה?

המורה: התשובה היא בטח, לחלוטין! כן אני מכירה את הסיפור. אותו נער, כדי שהשריקה שלו יהיה בה את העוצמה הגדולה שמתוארת בסיפור, היא היתה צריכה לבוא באמת מלב מאוד טהור, ומכוונה מאוד עמוקה. מה יצר את הלב הטהור ואת הכוונה עמוקה? זה הצטברות של הרבה חסד שאותו אדם צבר. זה בחיים האלה, ובחיים קודמים. הצטברות ממושכת של הרבה חסד שהולכת ומעמיקה את הכוונה ואת טוהר הלב, וכך הלאה. ככה שזה לגמרי קונסיסטנטי עם מה שאנחנו אומרים. ואז באמת יכול להיוולד אותו מעשה שהוא כל כך גדול ועצום ששולח אותנו קדימה. זה יכול להיות לטוב, וזה יכול להיות לרע.

מהקהל: תודה.

מו שי: קומבינציות שונות של קארמה משליכה ומשלימה

דברנו על קארמה משליכה ועל קארמה שמשלימה. אז הייתי רוצה לפרט. יש מה שנקרא:

མུ་ཤི།

Mu Shi

[אלו הן] הקומבינציות השונות בין קארמה משליכה וקארמה מסיימת,³ וקארמה משלימה.

מה נחשב לידה טובה ומה נחשב לידה לא טובה? אז אנחנו אומרים שיש שלושה סוגי גלגולים שנחשבים טובים, ושלושה שנחשבים לא טובים.

טובים זה:

1. אדם
2. או חצי אל
3. או אל.

ולא טובים זה:

1. חיה
2. או פרטה
3. או בגיהנום.

אז יש שלושה גרועים שאנחנו רוצים להימנע מהם.

ושדרך אגב, לקיחת נדרים ושמירה יום יומית ומקפידה על הנדרים, מבטיחה אותנו מפני נפילה לשם, על פי הבודהיזם. ואני מתכוונת למערכת הראשונה של נדרים, של לקיחת מקלט.

אלו נדרים שיש איתם דרישות שצריך למלא כל יום. הן לוקחות זמן מינימלי, כמעט שלא מוסיפות זמן. יותר מדובר על התייחסויות שצריך ליצור בחשיבה שלנו. של כבוד לבודהה, דהרמה, ולסנגהה, ומה שהם מיצגים עבורנו, שזאת החוכמה; אותה החוכמה שמשמשת אותנו כשמופיע הבוס הכועס ואנחנו לא מגיבים בשנאה. אז בעצם זה העמקה של ההבנה של חוכמה, ושל ההתייחסויות לחוכמה, וכבוד לכל מה שמייצג את החוכמה הזאת. זה המהות של הנדרים של המקלט.

טקס כזה לוקחים רק פעם אחת בחיים. נדרים אחרים אפשר לחזור שוב ושוב על הטקס - הנדרים האלו לוקחים פעם אחת, והם נשארים אתכם עד יום מותכם, אלא אם כן הפרתם אותם. וקשה מאוד לשבור אותם, צריך ממש *lokta* חזקה כדי לשבור אותם. והם מאוד מחזקים את היצירה של מכלול החסד, את הצבירה של מכלול החסד. הקארמות באות אז בעוצמה הרבה יותר חזקה, ולכן יכולות הרבה יותר להגן עלינו מפני נפילה ללידות לא רצויות. זה יוצר פשוט חריטה עמוקה יותר על הטייפ הזה הקארמתי.

אז עכשיו בואו נחזור ברשותכם ל- *Mu Shi*, ארבע הקומבינציות:

Shi פירושו ארבע

ו- *Mu* זה קומבינציות. מילה קצרה בשביל קומבינציות.

ארבע קומבינציות בין קארמה משליכה וקארמה משלימה:

א. אז תנו לי דוגמה, תחשבו רגע, מה יכולה להיות קארמה משליכה שהיא טובה, שהיא מצורפת לקארמה משלימה שהיא לא טובה:

מהקהל: אני חושב שלהיוולד כבן אדם אבל שיהיה לך מחסור ועוני כל ימי חיך.

המורה: יפה, דוגמה מצוינת.

אז למשל לידה כבן אדם זה נחשב קארמה משליכה טובה. ומה שמבדיל בין בני אדם, בין אלו שחיים טוב ואלו שחיים לא טוב, זה הפרטים, זה הקארמה המשלימה.

אז למשל, אם אני נולדת כבן אדם ואני סובלת ממחסור, או שאני חולנית, או שאני דוחה בהופעה שלי, כל מיני צרות שמופיעות, או שיש לי מום פיסי או אחר. כל הצדדים הקשים בחיים של בן אדם זה קארמה משלימה שהיא לא טובה. הקארמה שמשליכה לחיים של בן אדם היא מאוד טובה, כי זאת הלידה שמאפשרת להגיע להארה.

ב. דוגמה של קארמה משליכה שלילית עם קארמה משלימה חיובית:

³ "קארמה מסיימת" כאן היא מילה נרדפת ל"קארמה משלימה".

המורה: מישהו רוצה לתת?

מהקהל: החתולה שלי.

המורה: כן. זו דוגמה נהדרת. להיוולד כחיה זה קארמה משליכה לא טובה. אבל להיוולד כחיה שמטפלים בה יפה, ודואגים לה יפה, והיא נמצאת במחיצת אנשים שגם צועדים בדרך של דהרמה, מכל הצורות קיום של בעלי החיים, זאת הצורת קיום שהייתי בוחרת, אם הייתי נאלצת להיות בעל חיים.

הלאמה שלנו תמיד נותן כדוגמה את הכלב שלו. יש לו כלבה טיבטית קטנה, והיא תמיד נמצאת ב-temple בכל השיעורים, בכל ה-teachings, בכל טקסים, בכל האירועים היא שמה. והוא אומר שכל אירוע כזה זורע זרע במוחה ובמיינד שלה, ויבוא יום והם יבשילו ויוציאו אותה מהקארמה הקשה מאוד של להיוולד כבעל חיים שבאופן כללי זאת קארמה מאוד קשה, שקשה מאוד להילחץ מעולם הזה, בדרך כלל.

ג. דוגמה שלישית, **קארמה משליכה רעה וקארמה משלימה שהיא רעה:**

מה הכי גרוע?

מהקהל: להיוולד בגיהנום ולהיות אחראי על התנור.

המורה: כמעט, ☺ כמעט. למעשה להיוולד בגיהנום ולהיות אחראי על התנור זה דוגמה של קארמה משליכה שלילית, אבל קארמה משלימה חיובית. כי מכל צורות הקיום בגיהנום, ששם יש סבל רב, להיות שם הבוס זה פחות סבל קצת באותו גלגול, זה אחר כך צובר לו קארמה בטח קשה לאחר כך.

אז המקרה שהכול רע זה המקרה של להיוולד בגיהנום וליפול לגיהנום הכי נמוך. יש הרבה רמות של גיהנום. יש אחד הכי נמוך שנקרא **avichi** בסנסקריט, ופירוש המילה זה **מקום שבו העינוי בלתי פוסק, אין הפוגה אפילו לרגע אחד בעינוי**; כל הזמן בעוצמה מקסימלית, ללא הפסק, מיליוני שנים. אז יש כזה, אז זה הגרוע בכל העולמות.

ד. דוגמה אחרונה, **קארמה שהיא משליכה טובה וקארמה משלימה טובה:**

מהקהל: להיוולד כאל, ולא ליפול לגיהנום. ולא ליפול לגיהנום.

המורה: להיוולד כאל, ולא ליפול לגיהנום אחרי זה. כשאנחנו מדברים על קארמה משלימה אנחנו לא מדברים על מה יהיה בגלגול שאחרי זה. קארמה משליכה תזרוק אותנו לגלגול הבא. והמשלימה תקבע את הפרטים של אותו גלגול. אז פה התשובה של להיוולד כאל ולא ליפול לגיהנום, כבר הולכת שני גלגולים קדימה, זה יותר מדי.

מהקהל: בגבעת אלה אומרים: **להיוולד כבן אדם ולהכיר את דבורה, ולהגיע להארה.**

המורה: נהדר. כן. להיוולד כבן אדם, לפגוש מורים לדהרמה, לפגוש את הדהרמה, ולא להיתקל בהרבה מכשולים לתרגול של דהרמה. כי לא מספיק ללמוד דהרמה, צריך גם ליישם אותה במופעל, ולהכניס אותה עמוק עמוק לזרם התודעה שלנו. אם יש לנו את התנאים לעשות את זה, אז זה הטוב ביותר שיש.

ודרך אגב, כולנו כאן נורא נורא קרובים למצב הכי טוב שיש, אנחנו נורא נורא קרובים. אם אתם לוקחים את כל הספקטרום של צורות קיום וכל הקארמות המשלימות שבתוכם, אז עבורנו –

- להיות בני אדם
- להיות בריאים יחסית בגופנו ובנפשנו
- למצוא מורים
- למצוא דהרמה
- לשמוע את ה-teachings

בקנה מידה הקוסמי אנחנו מילימטר קרובים להארה; למרות שיש לנו דרך ארוכה מלפנינו, אבל אם נסתכל אחורה, זה מילימטר, זה כלום. עכשיו רק צריך לתת את ה-finish, לשים את כל יהבנו שמה, ואז נגיע.

(מנדלה)

(הקדשה)